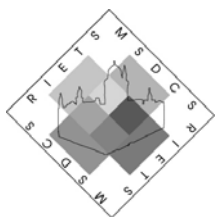

Midreshet Yom Rishon

The Secret of Rabbi Shimon Bar Yochai's Cave

Mrs. Pnina Neuwirth

Sunday, May 29, 2005

Midreshet Yom Rishon is a program of the Max Stern Division of
Communal Services of the Rabbi Isaac Elchanan
Theological Seminary, an affiliate of Yeshiva University

www.MidreshetYomRishon.org

1. ערוך השלחן אורח חיים סימן תצג סעיף ז

ורגילין לקרותו הלולא רשב"י ובא"י מרבין בתפילה ובהדלקת נרות על קברו הקדוש ואומרים שנסתלק ביום זה וגם יצא מהמערה ביום זה

2. שבורי ברכה מהחיד"א סימן תצג אות א

והיא שמחת רשב"י וכתב (רח"ו ז"ל) שיש שורש בשמחה זו שעושיין האריך בזה ולא בא בפיו לומר שהוא פטירת רשב"י ע"ה

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד ב

דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, ויתיב יהודה בן גרים גבייהו. פתח רבי יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו: תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר: כל מה שתקנו - לא תקנו אלא לצורך עצמן, תקנו שווקין - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמן, גשרים - ליטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם, ונשמעו למלכות. אמרו: יהודה שעילה - יתעלה, יוסי ששתק - יגלה לציפורי, שמעון שגינה - יהרג. אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי. כי תקיף גזירתא, אמר ליה לבריה: נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. אזלו טשו במערתא. איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא. והווי משלחי מנייהו, והווי יתבי עד צוארייהו בחלא, כולי יומא גרסי, בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא. אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר: מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה? נפקו. חזו אינשי דקא כרבי וזרעי, אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! כל מקום שנותנין עיניהן - מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם! הדור אזול. איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי: משפט רשעים בגיהנם - שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם! נפקו, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר - הוה מסי רבי שמעון. אמר לו: בני, די לעולם אני ואתה. בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא, ורהיט בין השמשות. אמרו ליה: הני למה לך? - אמר להו: לכבוד שבת. - ותיסגי לך בחד? - חד כנגד זכור, וחד כנגד שמור. - אמר ליה לבריה: חזי כמה חביבין מצות על ישראל! יתיב דעתייהו. שמע רבי פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה, עייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה, חזי דהוה ביה פילי בגופיה, הוה קא בכי, וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה. אמר לו: אוי לי שראיתך בכך! - אמר לו: אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך. דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קושיא - הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא - הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי עשרין וארבעה פירוקי. אמר: הואיל ואיתרחיש ניסא - איזיל אתקין מילתא, דכתיב (בראשית לג) ויבא יעקב שלם ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו. (בראשית לג) ויחן את פני העיר אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם

4. שמות פרק כ

(ז) זכור את יום השבת לקדשו: (ח) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: (ט) ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך: (י) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר במ וינח ביום השביעי על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו:

5. דברים פרק ה

(יא) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלהיך: (יב) ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: (יג) ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ושוורך וחרמך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך: (יד) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על כן צוך ה' אלהיך לעשות את יום השבת:

6. ספרא בחוקותי פרשה א ד"ה פרק ב

חיה רעה מן הארץ, ר' יהודה אומר מעבירם מן העולם, ר' שמעון אומר משביתן שלא יזוקו, אר"ש אימתי הוא שבחו של מקום בזמן שאין מזיקים, או בזמן שיש מזיקים ואין מזיקים, אמור בזמן שיש מזיקים ואין מזיקים,

7. רמב"ן ויקרא פרק כו פסוק ו

ועל דעת רבי שמעון שאמר משביתן שלא יזיקו (שם) יאמר והשבתי רעת החיות מן הארץ: והוא הנכון, כי תהיה ארץ ישראל בעת קיום המצות כאשר היה העולם מתחילתו קודם חטאו של אדם הראשון אין חיה ורמש ממית אדם, וכמו

שאמרו (ברכות לג א) אין ערוך ממית אלא חטא ממית. וזה שאמר הכתוב (ישעיה יא ח) ושעשע יונק על חור פתן, וכן ופרה ודוב תרענה ואריה כבקר יאכל תבן (שם פסוק ז), כי לא היה הטרף בחיות הרעות, רק מפני חטאו של אדם כי נגזר עליו להיות טרף לשניהם והושם הטרף טבע להם גם לטרוף זו את זו, כידוע כי בטרפם האדם פעם אחת יוסיפו להיות רעים יותר,

8. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לה עמוד ב

תנו רבנן: ואספת דגנך - מה תלמוד לומר - לפי שנאמר: (יהושע א') לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, יכול דברים ככתבן? תלמוד לומר: ואספת דגנך - הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל; רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא: בזמן שישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: (ישעיהו ס"א) ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: (דברים י"א) ואספת דגנך; ולא עוד, אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן, שנאמר: (דברים כ"ח) ועבדת את אויבך וגו'. אמר אביי: הרבה עשו כרבי ישמעאל - ועלתה בידן, כרבי שמעון בן יוחי - ולא עלתה בידן.

9. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ב עמוד ב

נכנסה לפניו מלכות רומי תחלה. מ"ט? משום דחשיבא. ומנלן דחשיבא? דכתי': (דניאל ז) ותאכל כל ארעא ותדושינה ותדוקינה, אמר רבי יוחנן: זו רומי חייבת, שטבעה יצא בכל העולם. ומנא לן דמאן דחשיב עייל ברישא? כדרב חסדא, דאמר רב חסדא: מלך וצבור - מלך נכנס תחלה לדין, שנאמר: (מלכים א' ח) לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל [וגו']. וטעמא מאי? איבעית אימא: לאו אורח ארעא למיתב מלכא מאבראי, ואיבעית אימא: מקמי דליפוש חרון אף. אמר להם הקב"ה: במאי עסקתם? אומרים לפניו: רבש"ע, הרבה שווקים תקנינו, הרבה מרחצאות עשינו, הרבה כסף וזהב הרבינו, וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה. אמר להם הקב"ה: שוטים שבעולם, כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם, תקנתם שווקים להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמכם, כסף וזהב שלי הוא, שנאמר: (חגי ב) לי הכסף ולי הזהב נאם ה' צבאות

10. הקדמת הזהר

מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא וטעמין מרירא למתקא עד לא ייתון הכא

אורות של רב קוק

היהדות של העבר, ממצרים ועד הנה, מלחמה ארוכה היא נגד הטבע, בצידו הכעור... לחמנו בטבע כדי לגצחו, כדי לרדותו בתוך ביתו. הוא נכבד בפנינו, הצולמות הולכים ומתבשמים, בעצם עומק הטבע תביעה גדולה מתגברת לקדושה ולטהרה... הגנו כולנו הולכים ומתקרבים אל הטבע והוא מתקרב אלינו... הרוח הצעיר התובע את ארצו, שפתו, חירותו וכבודו, ספרותו וכוזו, רכושו, רגשותיו, נורמים הם על ידי שטף של טבע שבתוכיותו מלא הוא אש קודש... גדולה היא תביעתנו הגופנית, גוף בריא אנו צריכים, התעסקנו הרבה בנפשיות, שכחנו את קדושת הגוף, ונחנו את הבריאות והגבורה הגופנית, שכחנו שיש לנו בשר קודש, לא פחות ממה שיש לנו רוח הקודש. עזבנו את החיים המעשיים... כל תשובתנו תעלה בידינו רק אם תהיה, עם כל הוד רוחניות, גם תשובה גשמית יוצרת דם בריא, בשר בריא, גופים תשובים ואיתנים, רוח לוחט חודש על גבי שריריך חזקים...

עין איה שכט

קדושת השבת יש שנים בכחה: האחד מה שהיא מקדשת וקעלה את ישראל בקדושתה העליונה

ומרוממת אותם בעצם קדושת היום למעלה מכל עניני חול ומדבקתם בכבוד עליון וקדושה עליונה. חוץ מזה, היא ממשכת ג"כ את כל ימי המעשה עם כל חילונותם ושפלונתם, שע"י שהם נזכרים בקדושת השבת הנם מתרוממים. ובאין הכרה מוחשית, הנפש הישראלית מרוממת עצמה אפילו בימי החול מפני זכר של יום השבת, ובוה אין דברי החול שפלים כ"כ כמו שהם נראים בחיצוניות שלהם, כ"א הם הולכים ומתעלים בקדושת השבת. ואע"פ שרוב הזמן הנם עסוקים בעבודת החול, מ"מ כ"כ הקדושה קרובה היא אל לבם, ע"פ המבט הזה יש להשקיף על חיי שעה ועל העוסקים בהם בעין של קורת רוח. בין השמשות הוא המעבר שבין העבר להצתיד והוא מקשר את החול אל הקודש, ומורה השפעת הקודש על החול ע"י קישורו, אע"פ שמצד ההרגשה החיצונית נראה שהחול הוא מאד מגושם ופחות, מ"מ יש בו כח פנימי שרק בסקירה של ההרגשה פנימית חדה הדומה לחוש הרית, שהוא דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו, רק אז יזכר קדושתו ועילוי.